

AGDER LAGMANNSRETT

KJENNELSE

Avsagt: 14.02.2014 i Agder lagmannsrett,

Saksnr.: 14-026646SAK-ALAG

Dommere:

Lagdommer
Førstelagmann
Lagdommer

Torgeir Lilleland
Dag Bugge Nordén
Marianne Linnestad

Ankende part

Fædrelandsvennen AS

Saken gjelder anke over beslutning om sladding av navn og fødselsdato i utskrift av straffedom til pressen.

Lister tingrett avsa 2. desember 2013 dom i straffesak der tiltalte ble dømt for barneporno (tiltalens post I) og seksuelle krenkelser overfor 5 mindreårige jenter ved bruk av webkamera på et "chatteprogram" (tiltalens post II). Tingretten besluttet i medhold av domstoloven

§ 130 første ledd at dommen bare kan gjengis offentlig i anonymisert form og har sladdet de fornærmedes navn og fødselsdato i titalens post II i utskriftene som ble sendt pressen.

Avisen Fædrelandsvennen ba tingretten redegjøre for hjemmelsgrunnlaget for sladdingen, og rettens leder i saken ga ved e-post av 8. desember 2013 følgende begrunnelse:

" Hjemmel for å anonymisere de fornærmedes identitet er domstolovens § 130 første ledd pkt. a.

Det dreier seg om unge fornærmede som har vært utsatt for seksuelle handlinger av krenkende karakter.

De har uttrykt frykt for å bli identifisert. "

Fædrelandsvennen har 9. desember 2013 påanket tingrettens beslutning om sladding. Anken er rettet mot lovtolkningen, subsidiært den konkrete rettanvendelsen.

Agder politidistrikt har i uttalelse av 19. desember 2013 støttet tingrettens begrunnelse og vist til Barnevernkonvensjonens artikkel 16 om barnets rett til beskyttelse av sitt privatliv.

I tingrettens ekspedisjon av 13. januar 2014 til lagmannsretten er opplyst at forsvarer ikke har hatt noe å bemerke.

Ved lagmannsrettens brev av 6. februar 2014 ble saken sendt tilbake til tingretten for vurdering av omgjøringssspørsmålet i henhold til straffeprosessloven § 381 første ledd.

I tingrettens brev av 12. februar 2014 er opplyst at anken ikke gir foranledning til å endre tingrettens beslutning.

Fædrelandsvennen har gjort gjeldende at domstoloven § 130 første ledd pkt. a ikke gir hjemmel for å sladde en rettsavgjørelse. Straffeprosessloven § 28 gir i visse tilfelle anledning til å sladde deler av en rettsavgjørelse, men vilkårene er ikke oppfylt i denne saken. Etter som avgjørelsen uansett bare kan gjengis i anonymisert form, kan de fornærmedes frykt for å bli identifisert ikke gi grunn til å sladde navn og fødselsdato. I tillegg er det en selvfølge at avisen iakttar Vær Varsom-plakatens bestemmelser.

Beslutningen om sladding gjelder dessuten utelukkende gjengivelsen av tiltalebeslutningen. Det foreligger ingen opplysninger om at påtalemyndigheten har forbudt offentlig gjengivelse av denne. Etter forskrift om offentlighet i rettspleien § 7 første ledd har avisen derfor innsynsrett i de sladdede opplysningene via tiltalebeslutningen.

Sladdede versjoner av dommer forekommer før øvrig aldri for eksempel i Oslo eller Kristiansand.

Den ankende part har nedlagt slik **påstand**:

Prinsipalt:

Lister tingrett plikter å oversende dom 2. desember 2013 i sak 13-138264MED-LIST til Mediehuset Fædrelandsvennen usladdet.

Subsidiært:

Lister tingretts beslutning om å sladde navn og fødselsdato til fornærmede i dom 2. desember 2013 i sak 13-138264MED-LIST oppheves.

Lagmannsrettens vurdering:

Anken gjelder utelukkende beslutningen om sladding av de 5 fornærmedes navn og fødselsdato. Beslutningen om at dommen bare kan gjengis offentlig i anonymisert form er ikke angrepet.

Lagmannsretten har full kompetanse ved prøving av anken.

Lagmannsretten er enig med den ankende part i domstolloven § 130 ikke gir hjemmel for den sladding som er foretatt. En beslutning om sladding av domsutskrift må i tilfelle forankres i straffeprosessloven § 28, jf. Bøhn, Domstolloven kommentarutgave, side 570 flg.

Etter som saksforholdet er klart, finner lagmannsretten det hensiktsmessig å realitetsbehandle anken framfor å oppheve tingrettens dom på grunn av uriktig lovanvendelse.

I kommentarutgaven side 571 er presisert at hovedregelen er at enhver kan kreve utskrift av rettsavgjørelser, og at det ikke er noe til hinder for at det blir gitt utskrift av avgjørelser som helt eller delvis er underlagt referatforbud. Fra Justisdepartementets rundskriv G-2001-22 om adgangen til å gjøre seg kjent med og få utskrift av rettslige avgjørelser er gjengitt følgende fra side 24:

" Å gi utskrift av rettsavgjørelser til dem som henvender seg til domstolen og ber om dette, er derimot ikke offentlig gjengivelse. Det gjelder selv om den det gis utskrift til er en journalist eller annen som kan tenkes å gjengi avgjørelsen offentlig, for eksempel til redaktøren av en domssamling eller Lovdata. Domstolen kan altså etter en konkret vurdering gi utskrift av avgjørelser som er forbudt offentlig gjengitt uten å anonymisere

avgjørelsen. Ved vurderingen av om det er forsvarlig å overgi en avgjørelse uanonymisert, vil det være naturlig å legge vekt på faren for misbruk eller uheldig spredning av avgjørelsen. Normalt må det antas som forsvarlig å overlate nødvendig anonymisering til Lovdata og redaktør av domssamling. Det samme vil gjelde overfor pressen".

Det følger også av Høyesteretts praksis at pressen normalt har krav på usladdede domsutskrifter selv om det er gitt anonymiseringspåbud. Kravet gjelder ikke ubetinget, men unntaksbestemmelsen i straffeprosessloven § 28 tredje ledd praktiseres strengt, jf. Rt. 2002 side 151 og Rt. 2011 side 570, avsnitt 23.

I saken her foreligger ikke opplysninger om at det er fare for misbruk eller uheldig spredning av avgjørelsen ved at den ankende part mottar usladdet utskrift av avgjørelsen. Lagmannsretten peker også på at saken for de aktuelle fornærmede nok er ubehagelig, men ikke av de mest belastende.

Lagmannsretten konkluderer med at de fornærmedes frykt for identifisering, under hensyn til anonymiseringspåbudet og sakens art, ikke gir tilstrekkelig grunn til å fravike hovedregelen om at pressen har krav på usladdet kopi av dommen.

Anken fører derfor fram for så vidt gjelder Fædrelandsvennens prinsipale påstand.

Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING

Fædrelandsvennen har krav på usladdet utskrift av Lister tingretts dom av 2. desember 2013, sak 13-138264.

Torgeir Lilleland

Dag Bugge Nordén

Marianne Linnestad